

Omprioriteringstiltag og øvrige politiske prioriteringer for budget i balance

25/7673 Åben Sag

Sagsgang

MTU, høring, MTU

Sagsfremstilling

Denne sag indeholder oplæg til udmøntning af omprioriteringsbidrag og emner i forhold til økonomisk tilpasning, der ligger indenfor det politiske kompetenceområde.

Kommunalbestyrelsen har på mødet den 13. maj truffet beslutning om at fastsætte bidraget til 0,5 pct som udgangspunkt for budgetforhandlingerne for 2026-2029. I samme forbindelse blev det besluttet, at bidraget skifter betegnelse fra effektiviseringsbidrag til omprioriteringsbidrag.

Det er fjerde gang, at der fremlægges en sag for fagudvalgene med forslag til ændringer, som ligger indenfor den politiske kompetence. Sagen fremlægges forud for udmøntning af omprioriteringsbidraget i 2026.

I budgetproceduren for 2026-2029 fremgik følgende, som er grundlag for denne sag:

”I november 2025 umiddelbart efter at budgettet for 2026 er vedtaget, vil der i lighed med tidligere år blive fremlagt en sag i oktober/november på fagudvalgene med efterfølgende behandling i Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen i december, således at processen er afsluttet inden årsskiftet.

I sagen behandles udmøntning af omprioriteringsbidrag og emner i forhold til økonomisk tilpasning, der ligger indenfor det politiske kompetenceområde. Fagudvalg og fagforvaltning foranlediger, at der sker inddragelse og høring af berørte parter forud for behandlingen herunder særlig tilrettelæggelse i forhold til Voksen- og Plejeudvalget og Børne- og Ungdomsudvalget, så de lovpligtige høringer iagttages. Konkret kan det medføre, at fagudvalgene allerede opstarter processen på møderne i oktober, hvor forslag sendes i høring til efterfølgende behandling på fagudvalgets møder i november. Det aftales konkret i hvert enkelt fagudvalg.”

Omprioriteringstiltag, der ligger indenfor den administrative kompetence, gennemføres på de enkelte aftaleenheder uden politisk stillingtagen. Tidligere har flere af tiltagene bl.a. omhandlet større udnyttelse af og investering i nye IT-systemer samt generel højere grad af digitalisering i forhold til administrative opgaver. Hertil kommer på mange aftaleområder blandt andet også styrkelse af samarbejde samt optimeret anvendelse af kompetencer og personaleressourcer bl.a. med interne vikarkorps i stedet for eksterne vikarbureauer, udvidelse af tværkommunalt samarbejde og indgåelse af partnerskabsaftaler. Der har også været områder, hvor det har medført reduktioner i antallet af medarbejdere og omlægning af opgaver. Ligesom der arbejdes med forebyggende hjemmebesøg og mulighed for skærmbesøg.

For Plan, Byg og Miljø indstilles der ikke omprioriteringstiltag på Miljø- og Teknikudvalgets område, som går ud over den administrative bemyndigelse.

På Vej og Ejendom blev der i budget 2025 udmøntet følgende effektiviseringsbidrag:

1. Drift Grenaa-Anholt Færgefart, aftalt med parterne - 0,050 mio. kr.
2. Randers Fjord Færgefart, 2% reduktion aftalt med parterne - 0,030 mio. kr.
3. El-ladestandere afledt drift reduceres med 83 % - 0,125 mio. kr.
4. Reduceret drift grusveje med 6% - 0,040 mio. kr.
5. Reduktion på 50%- fjernelse af graffiti - 0,035 mio. kr.
6. Reduktion af indvendig vedligehold brandstationer på 40% - 0,125 mio. kr.
7. Ophør med udlægning af flis i bede i parker - 0,020 mio. kr.
8. Ophør med udlægning af flis i bede i vejbeplantninger - 0,010 mio. kr.
9. Reduceret drift af "hotspots" i forbindelse med Naturpark Randers Fjord - 0,025 mio. kr.
10. Færre affaldsstativer i skovene ca. 50% - 0,015 mio. kr.
11. Reduktion af skovinventar med ca. 50 % - 0,010 mio. kr.
12. Reduktion af aftale med kattens værn med 50% - 0,010 mio. kr.

En samlet reduktion på 0,495 mio. kr.

Forslag til omprioriteringstiltag 2026

I 2026 skal Miljø- og Teknikudvalget finde 0,390 mio. kr. i omprioriteringsbidrag på almindelig drift for blandt andet fritidsområder, kollektiv trafik, færgedrift, veje og kommunale ejendomme.

Forvaltningens forslag i prioriteret rækkefølge med virkning pr. 1 januar 2026.

	Område	Opgave	Mio. kr. (% budget 2025)
1	Kollektiv trafik trafikterminaler	Drift og vedligehold af trafikterminaler. Omprioriteringen opnås gennem prioritering af vedligeholdelsesindsatsen og tilpasning af driftsniveauet. Omprioriteringen vurderes ikke at medføre væsentlige servicereduktioner eller gener.	0,150 (24 %)
2	Færgedrift	Grenaa-Anholtfergen. Besparelsen foreslås gennemført ved reduktion i afgang med 4 gange tur-retur af i alt 260 tur-retur årligt. Omprioriteringen vil medføre servicereduktioner og gener.	0,100
3	Drift af grunde/ grundsalg	Reduceret drift på grunde til salg. Omprioriteringen vil reducere salgbarheden af de berørte grunde, men ventes ikke at medføre væsentlige gener for borgere.	0,025 (8,5 %)
4	Offentlige toiletter Bønnerup Havn	Reduceret underskudsdekning på driften af toiletter på Bønnerup Havn. Omprioriteringen kan betyde, at Bønnerup Havns bestyrelse lukker for offentlig adgang til toiletterne på havnen til gene for turister og andre brugere af havnen.	0,080 (36 %)
5	Parker og grønne områder - Græsklip	Differentieret græsklip i udvalgte parker og grønne arealer. Omprioriteringen betyder dårligere adgang til rekreative grønne områder og opkrævning af betaling ved arrangementer. 10 % besparelse på budgettet for arealerne	0,030 (10 %)
6	Sheltere	Ophør med vedligehold af sheltere - når de er udtjente, fjernes de. Omprioriteringen betyder forringede muligheder for friluftsliv for borgere, skolebørn og turister.	0,020 (100%)
	Mellemtotal		0,405

7	Strande - Livredder	Ophør med livreddere på Grenå strand. Omprioriteringen betyder dårligere badesikkerhed for borgere og turister på Grenå Strand.	0,030 (100 %)
8	Strande - Sikkerhedsbøjer	Ophør med udsætning af sikkerhedsbøjer - ingen fysisk afmærkning af sikkerhedszone langs Grenå Strand. Sejlere skal i stedet anvende gps-styret navigation ved sejlads tæt på kysten. Risiko for hurtig sejlads for tæt på langsomtsejlende trafikanter og badegæster.	0,010 (100 %)
9	Strande - harvning	Ophør med harvning i Fjellerup og Grenå. Tilgroning af strandarealet fra klitter til vandkanten. Dårligere adgang til strandarealet for strandgæster og badende.	0,008 (100 %)
10	Strande i Grenaa - Tang	Reduceret periode med fjernelse af tang. Omprioriteringen betyder risiko for generede borgere og turister.	0,020 (30 %)
11	Skove - Stier	Skove - nedprioritering i vedligehold af stier med 50% af budgettet for stivedligeholdelse. Omprioriteringen betyder risiko for generede borgere med ringere stier for de besøgende.	0,025 (50 %)
12	Skove- Mountainbikebaner	Ophør med støtte til frivilligt arbejde ved mountainbikebanerne i Grenå Plantage. Omprioriteringen medfører en risiko for muligt ophør med samarbejdet.	0,010 (100 %)
13	Renhold - Arrangementer	Ophør med fejning forud for arrangementer. Omprioriteringen betyder risiko for generede borgere med et lavere serviceniveau.	0,030 (100 %)
14	Strande - Badebroer	Ophør med udsætning af badebroer (Fjellerup, Rygårde og Grenå). Omprioriteringen betyder dårligere adgang til havet, dårligere mulighed for rekreative oplevelser og friluftsliv nær vandet for borgere og turister i alle aldre og især kørestolsbrugere.	0,080 (100 %)

15	Renhold - Samling af affald	Reduceret indsats med indsamling af affald fra vejen. Omprioriteringen betyder risiko for generede borgere og turister og et dårligere image for Norddjurs Kommune.	0,025 (25 %)
16	Renhold - Kattens Værn	Ophør med aftalen med Kattens Værn. Omprioriteringen betyder risiko for generede borgere. Opgaven bortfalder.	0,010 (100 %)
17	Vej - Asfaltlapning	Asfalt - reducere af lapning af huller i asfaltvejene - 1% af asfaltbudgettet. Omprioriteringen betyder risiko for generede borgere og erhverv.	0,033 (1 %)
	Total		0,686

Ved at gennemføre tiltagene 1-6 opnås et omprioriteringsbidrag på i alt 0,390 mio. kr. Hvilket dækker det udmeldte krav om bidrag.

Der vil være en involvering og inddragelse af MED i processen omkring udmøntningen af reduktionerne, ligesom der er afsat tid for en 14 dages høringsperiode for råd og nævn. Forvaltningen foreslår, at forslag til omprioritering sendes i høring hos Handicaprådet, Ældrerådet, Kollektiv Trafik Råd, Grønt Råd, Bønnerup Havn, Færgeudvalget Grenaa - Anholt færgefart og driftens MED udvalg.

Forslag, som ligger indenfor det politiske kompetenceområde, og som fagudvalgene godkender samles i en sag som videresendes til endelig godkendelse i Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Der er sammenhæng til budgetprocedure og budgetaftale for 2026-2029 samt den vedtagne økonomiske politik for Norddjurs Kommune.

Økonomiske konsekvenser

Det er aftalt i budgetaftalen for 2026-2029, at omprioriteringsbidraget i 2026 udgør 0,5 pct. af budgettet indenfor servicrammen.

Omprioriteringsbidragene er indarbejdet i budgetterne på samme måde som den årlige stigning i pris- og lønfremskrivningen.

Det er en grundlæggende forudsætning i budgetaftalen for budget 2026-2029, at udvalg, der konstaterer merforbrug, får iværksat initiativer til at skabe balance både på kort og lang sigt. Forligspartierne anerkender, at forudsætningen for denne budgetaftale er, at alle fagudvalg overholder budgetrammerne for både 2025 og 2026 jf. den økonomiske politik.

Lovgrundlag

Opfølgning på udmøntning af omprioriteringsbidraget i 2026 anvendes som led i de løbende økonomiske opfølgninger og som en del af arbejdet med både budget- og regnskabsstyring, og er dermed omfattet af Den Kommunale Styrelseslov, Budgetloven samt Bekendtgørelse om kommunernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v.

Indstilling

Fællesforvaltningsdirektøren indstiller, at de i sagen nævnte forslag til omprioriteringer for budget 2026, der kræver politisk stillingtagen, sendes i høring i Handicaprådet, Ældrerådet, Kollektiv Trafik Råd, Grønt Råd, Bønnerup Havn, Færgeudvalget Grenaa - Anholt færgefart og driftens MED udvalg.

Beslutning i Miljø- og Teknikudvalget den 20-10-2025

Udvalget godkendte, at forslag til omprioriteringstiltag sendes i høring.

Forvaltningen bemærker

Omprioriteringsforslag på Vej- og Ejendomsområdet har været i høring i to uger. Der er kommet 6 høringssvar fra Henrik Rudfeld, Bønnerup Havn, Anholt Borgerforening, ErhvervAnholt, Handicaprådet og Ældrerådet. Høringssvarene er vedlagt.

Generelle forslag

Med udgangspunkt i det forenklingsarbejde, som Kommunalbestyrelsen arbejder med, har forvaltningen gennemgået sager fra 2025 og foreslår nedenstående ændringer af sager til behandling. Dette understøtter en udvikling, hvor de politiske udvalg i højere grad arbejder strategisk og på et mere overordnet niveau.

Emne	Nuværende proces	Bemærkninger
Sager på fagudvalg:		
Halvårlig status på statslige infrastrukturprojekter	MTU	Forslag: Udgår som dagsordenspunkt og indgår fremover under punktet orientering.
Ansøgninger til byggegruppen	MTU	Forslag: Forvaltningen bemyndiges til at varetage opgaven og beslutning ved at lade tidligere sager skabe præcedens (fx landzonetilladelser, bevaringsværdige bygninger).
Status på planporteføljen	MTU	Forslag: Udgår som dagsordenspunkter og vedlægges punktet orientering.
Dialogmøder	MTU	Forslag: Dialogmøder vil være tematiserede, og der arbejdes med strategiske emner via fx workshops, hvor dialogparter inviteres med til deltagelse alt efter emne
Status for Flextur	MTU	Forslag: Udgår som dagsordenspunkter og vedlægges punktet orientering.
Øvrige orienteringspunkter	MTU	Forslag: Udgår som dagsordenspunkter og vedlægges punktet orientering.
Sager til Kommunalbestyrelsen:		
Udbudssager	MTU, ØK, KB	Forslag: Udgår. Kompetencen overgår til forvaltningen, som overholder lovgivningen på området.
Anlægsbevillinger	MTU, ØK, KB	Bevillinger, der er forhåndsgodkendt ved budgetvedtagelse udgår.
Orientering om årsregnskaber fra boligselskaber	MTU, ØK, KB	Forslag: Forvaltningen bemyndiges til at varetage kontrollen af årsregnskaber fremover. Sagen kommer kun på, hvis forvaltningen vurderer, at politisk orientering er nødvendig.

Regnskab og budget for Grenaa Marina.	MTU, ØK, KB	Forslag: Forvaltningen bemyndiges til at varetage kontrollen af regnskaber og budget. Sagen kommer kun på, hvis forvaltningen vurderer, at politisk stillingtagen er nødvendig.
Regnskab og budget for Anholt Færgen	MTU, ØK, KB	Forslag: Forvaltningen bemyndiges til at varetage kontrollen af regnskaber og budget. Sagen kommer kun på, hvis forvaltningen vurderer, at politisk stillingtagen er nødvendig.
Halvårlig status på grundsalg	MTU, ØK, KB	Forslag: Udgår som dagsordenspunkt og indgår fremover under punktet orientering.
Halvårlig status på byggemodninger	MTU, ØK, KB	Forslag: Udgår og indgår fremover under punktet orientering.
Godkendelse af vedtægtsændringer	MTU, ØK, KB	Forslag: Forvaltningen bemyndiges til at godkende vedtægtsændringer i foreninger. Det kunne være Grønt Råd, Grenaa Marina, Færgeudvalget mv.

Hvis udvalget beslutter, at ovenstående forslag godkendes, så vil der efterfølgende indarbejdes en beslutning i de førstkommende sager i de emner, hvor der tages endelig beslutning i Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Fællesforvaltningsdirektøren indstiller, at

1. omprioriteringsforslag for 2026 beslutes.
2. forslag til forenkling af sager til Miljø- og Teknikudvalget godkendes.
3. forslag til forenkling af sager til Kommunalbestyrelsen tiltrædes, og godkendes endeligt ved førstkommende behandling af emnerne i Kommunalbestyrelsen.

Beslutning i Miljø- og Teknikudvalget den 24-11-2025

Ad. 1. Et flertal; Niels Ole Birk (V), Jens Meilvang (I) og Aleksander Myrhøj (F) besluttede følgende omprioriteringer:

	Område	Opgave	Mio. kr.
--	--------	--------	----------

1	Kollektiv trafik trafikterminaler	Drift og vedligehold af trafikterminaler. Omprioriteringen opnås gennem prioritering af vedligeholdelsesindsatsen og tilpasning af driftsniveauet. Omprioriteringen vurderes ikke at medføre væsentlige servicereduktioner eller gener.	0,150
2	Færgedrift	Grenaa-Anholtfergen. Besparelsen foreslås gennemført ved reduktion i afgange med 4 gange tur-retur af i alt 260 tur-retur årligt. Omprioriteringen vil medføre servicereduktioner og gener.	0,100
3	Drift af grunde/ grundsalg	Reduceret drift på grunde til salg. Omprioriteringen vil reducere salgbarheden af de berørte grunde, men ventes ikke at medføre væsentlige gener for borgere.	0,025
4	Offentlige toiletter Bønnerup Havn	Reduceret underskudsdekning på driften af toiletter på Bønnerup Havn. Omprioriteringen kan betyde, at Bønnerup Havns bestyrelse lukker for offentlig adgang til toiletterne på havnen til gene for turister og andre brugere af havnen.	0,080
5	Parker og grønne områder - Græsklip	Differentieret græsklip i udvalgte parker og grønne arealer. Omprioriteringen betyder dårligere adgang til rekreative grønne områder og opkrævning af betaling ved arrangementer. 10 % besparelse på budgettet for arealerne	0,030
6	Sheltere	Ophør med vedligehold af sheltere - når de er udtjente, fjernes de. Omprioriteringen betyder forringede muligheder for friluftsliv for borgere, skolebørn og turister.	0,005
	Total		0,390

Et mindretal; Niels Basballe (A) og Niels Skov Pedersen (C) ønskede følgende omprioriteringstiltag:

- Kollektiv trafik trafikterminaler; 0,150 mio. kr.
- Færgedrift; 0,050 mio. kr.

- Drift af grunde/ grundsalg; 0,025 mio.kr.
- Offentlige toiletter Bønnerup Havn; 0,037 mio. kr.
- Parker og grønne områder - Græsklip; 0,030 mio. kr.
- Sheltere; 0,020 mio. kr.
- Skove - Stier; 0,025 mio. kr.
- Skove - Mountainbikebaner; 0,010 mio. kr.
- Renhold - Kattens Værn; 0,010 mio. kr.
- Vej - Asfaltlapning; 0,033

Ad. 2. Godkendt.

Ad. 3. Godkendt.

Bilag:

1 - 3830527	Åben	Høringssvar fra Henrik Rudfeld	(86788/25)	(H)
2 - 3831415	Åben	Høringssvar fra Bønnerup Havn	(87428/25)	(H)
3 - 3833828	Åben	Høringssvar fra Anholt Borgerforening	(89189/25)	(H)
4 - 3834228	Åben	Høringsvar ErhvervAnholt	(89469/25)	(H)
5 - 3836739	Åben	Høringssvar fra Handicaprådet	(91271/25)	(H)
6 - 3836884	Åben	Høringssvar fra Ældrerådet	(91342/25)	(H)